

Inštitut za sociologijo pri Univerzi Edvarda Kardelja (ISU) prihaja pred strokovno in širšo javnost s prvim zvezkom svojega glasila ob petindvajsetletnici obstoja. Ko je bil leta 1959 ustanovljen Inštitut za sociologijo in filozofijo, je imel kajpada pionirsko vlogo pri organiziranju in usmerjanju raziskovalne dejavnosti na področjih sociologije in filozofije. ISU še danes ostaja osrednja sociološka raziskovalna organizacija, ki – navzlic izpustu »filozofije« iz naziva – ne more zanemariti tudi področja filozofije, saj Slovenci še danes nimamo filozofske raziskovalne organizacije. Toda sociološka in filozofska dejavnost sta se v zadnjih dvajsetih letih v tolikšni meri razvejali, da je treba na nov način zastaviti vprašanje vloge in mesta ISU. V čem naj bo torej specifična vsebinska usmerjenost raziskovalne dejavnosti na ISU, usmerjenost, ki jo – upajmo – vsaj deloma izraža že pričujoči, prvi zvezek »Družboslovnih razprav«?

Po dolgotrajnih in temeljitih diskusijah v Znanstvenem svetu in Svetu inštituta smo sklenili, naj se ISU razvija v smeri znanstvene raziskovalne organizacije, ki se ukvarja predvsem s problematiko **merjenja in reguliranja družbenega razvoja**. Takšna usmeritev ustrezno povzema doslejšnjo »spontano« specializacijo dejavnosti ISU in v polni meri omogoča, da bo naše raziskovanje zadostilo potrebam v slovenskem družbenem prostoru – odveč je pripomniti, kako aktualnega, če ne kar usodnega pomena je omenjeni sklop v sedanjem trenutku krize in razpotij naše družbe – in ohranilo spoznavno-teoretsko, znanstveno vrednost. Prepričani smo namreč, da je dilema »znanstvenost« / »zadostitev družbenim potrebam« lažna: raziskovalna dejavnost lahko dejansko zadosti družbenim potrebam le, če to počne na teoretsko ustrezni ravni, če se ne podreja pragmatičnim dnevnim muham.

Poleg tega je prav družbeni razvoj oz. reguliranje in planiranje razvoja skupni imenovalec, ki nam omogoča ohraniti vso raznoterost raziskovalne dejavnosti ISU in jo hkrati poenotiti v okviru neke

skupne globalne usmeritve. Ta okvir sega od temeljnega filozofskega spraševanja o pomenu sodobne tehnike v razvoju družbe, prek temeljnih socioloških raziskav družbenega razvoja, tipov artikulacije različnih produkcijskih načinov v prehodnem obdobju itd., prek razvijanja globalnih »scenarijev« možnega razvoja naše družbe, pa do ustvarjanja podatkovne baze za sistem indikatorjev družbenega razvoja. To nam daje znanstveno podlago za celo vrsto posebnih ekspertiz, ki jih bomo lahko opravljali v okviru neposredne svobodne menjave dela. Ne gre torej za omejitev na neko področje – raziskovalna dejavnost ISU bo še naprej obsegala tako družbenoekonomske kot kulturološke in filozofske teme – gre za »specializacijo« v pristopu: za pristop z vidika prihodnjega razvoja, za kritičen spoprijem s sedanjimi dilemami, v katerih se – tukaj in zdaj – odloča naša prihodnost.